

*Cijfers uit de registratie
van huisartsen*

PEILING 2013

Cijfers uit de registratie van huisartsen

PEILING 2013

MAART 2014

D.T.P. van Hassel

A. Kasteleijn

R.J. Kenens

Het NIVEL is het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg. Het NIVEL onderzoekt de effectiviteit en de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en de (relaties tussen) de verschillende partijen in de zorg: zorgaanbieders, zorggebruikers, zorgverzekeraars en de overheid. Het NIVEL onderzoekt ook de Europese gezondheidszorg.

NIVEL-onderzoek is multidisciplinair, onafhankelijk, toegepast, actueel, betrouwbaar, openbaar en beleidsrelevant. Het onderscheidt zich van veel universitair onderzoek doordat het eerder probleemgestuurd en toepassingsgericht is dan disciplinegebonden.

Het NIVEL streeft naar daadwerkelijk gebruik van de resultaten van zijn gezondheidszorg-onderzoek door ze breed te verspreiden. Alle rapporten van het NIVEL zijn openbaar. Het NIVEL kent een publicatieplicht.

Deze brochure staat ook op onze website:
www.nivel.nl/brochures.

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN HUISARTSEN

www.nivel.nl
beroepenregistraties@nivel.nl
Telefoon (030) 2 729 700
Fax (030) 2 729 729

© 2014 NIVEL, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht
Eerste druk maart 2014
Vormgeving: Jan van Waarden/RAM vormgeving

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het NIVEL te Utrecht. Het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting: peiling 1 januari 2013	5
1 Inleiding	7
2 Gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers in Nederland	10
<i>Aantal en groei</i>	10
<i>Geslacht</i>	11
<i>Eigen praktijk/loondienst</i>	12
<i>Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen</i>	12
<i>Vestiging en vertrek HIDHA's</i>	13
<i>Leeftijd</i>	14
<i>Praktijkvorm huisartsen</i>	15
<i>Apotheekhoudende huisartsen</i>	16
<i>Fulltime/parttime</i>	16
<i>Aantal praktijken</i>	17
<i>Spreiding en dichtheid</i>	19
3 Afgestudeerde huisartsen	23
<i>Huisartsen in opleiding</i>	23
<i>Werkzaamheden in Nederland afgestudeerde huisartsen</i>	23
<i>Werkzaamheden van in het buitenland afgestudeerde huisartsen</i>	25
<i>Aantal praktijkzoekende huisartsen</i>	26
<i>Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit werkzaam zijn geweest</i>	30
4 Begrippen	31

Samenvatting

Peiling 1 januari 2013

Praktijken

- De praktijkdefinitie is sinds de peiling van 2012 bijgesteld. Niet het praktijkadres, maar de praktijk waar de huisarts zich toe rekent, wordt als uitgangspunt genomen.
- Er zijn 5.088 praktijken op 3.979 praktijklocaties.
- De praktijkvorm wordt nog steeds bepaald a.d.h.v. het aantal zelfstandigen en HIDHA's werkzaam in de praktijk.
- Kijken we naar praktijkvormen, dan is:
 - 50% een solopraktijk;
 - 35% een duopraktijk;
 - 16% een groepspraktijk.

Zelfstandig gevestigden, HIDHA's en waarnemers

- Er zijn:
 - 7.894 zelfstandig gevestigde huisartsen;
 - 971 HIDHA's;
 - 2.210 waarnemers (geschat aantal).
- Van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's is 20% jonger dan 40 jaar en 44% vrouw.
- Van de zelfstandig gevestigden en HIDHA's werkt:
 - 28% in een solopraktijk; 17% op een sololocatie;
 - 38% in een duopraktijk; 28% op een duolocatie;
 - 33% in een groepspraktijk; 55% op groepslocatie.
- Van de huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's tezamen) werkt 59% parttime.
- De gemiddelde huisartsendichtheid is 4,1 fte huisarts per 10.000 inwoners.

Pas afgestudeerde huisartsen

- Er zijn naar schatting 624 praktijkzoekende huisartsen.
- Van de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben is 77% op zoek naar een eigen praktijk en hiervan wil 81% een parttime baan.
- Van de praktijkzoekende huisartsen, die gerespondeerd hebben, is:
 - 72% waarnemer;
 - 19% HIDHA;
 - 10% niet werkzaam als huisarts.

1 Inleiding

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg, waaronder die van de huisartsen. Voor deze beroepsgroep houdt het NIVEL een tweetal registraties bij. Deze worden hieronder toegelicht.

1 *Registratie zelfstandig gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers¹*

¹ Zie hoofdstuk 4 *Begrippen*

Sinds 1974 wordt op het NIVEL een registratie bijgehouden van huisartsen. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via diverse bronnen zoals de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). Daarnaast worden gegevens verzameld via een eigen praktijkregistratie. Huisartsen worden regelmatig uitgenodigd om online hun praktijkgegevens te controleren en zo nodig te wijzigen.

De belangrijkste gegevens die in deze registratie worden bijgehouden zijn persoonsgegevens (naam, woonadres, leeftijd, geslacht e.d.) en gegevens over de praktijk (praktijkadres, vestigingswijze, praktijkvorm e.d.).

2 *Registratie afgestudeerde huisartsen*

Sinds januari 1979 verzamelt het NIVEL gegevens over personen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Doel van deze registratie is inzicht te krijgen in de bezigheden en voornemens van de groep afgestudeerden.

Voor de gegevensverzameling wordt van twee gegevensbronnen gebruikgemaakt. Ten eerste worden gegevens van de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) geraadpleegd. De RGS verstrekt de volgende informatie over afgestudeerde huisartsen:

- naam, geslacht, geboorteplaats en -datum;
- het huidige woonadres;
- de universiteit waar het artsexamen is afgelegd en de datum waarop dit is gebeurd;
- de universiteit waar men de huisartsenopleiding gevolgd heeft en de begin- en einddatum van deze opleiding;
- de datum van registratie als huisarts.

De tweede informatiebron is de vragenlijst die het NIVEL jaarlijks op peildatum 1 januari verstuurt. Deze wordt toegestuurd aan:

- degenen die in het jaar voorafgaand aan de peiling de huisartsenopleiding hebben voltooid;
- degenen die bij voorgaande peilingen aangaven niet zelfstandig gevestigd te zijn én hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk of een HIDHA-schap nog niet hebben opgegeven.

Op basis van bovengenoemde gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- Hoeveel huisartsen hebben de huisartsenopleiding gevolgd?
- Hoeveel van hen hebben zich als huisarts gevestigd of zijn als HIDHA werkzaam?
- Hoeveel tijd verloopt er tussen beëindiging van de huisartsenopleiding en aanvang van de werkzaamheden als huisarts?
- Hoeveel huisartsen zijn op zoek naar een praktijk?
- Hoeveel huisartsen hebben hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk opgegeven?
- Welke voorkeuren hebben huisartsen ten aanzien van een toekomstige praktijk?

Tot op heden zijn er 34 peilingen geweest. Voor de peiling van 1 januari 2013 zijn in totaal 2.364 vragenlijsten verstuurd. Na het tweede rappel bedroeg de respons 58%. Vervolgens is aanvullend onderzoek gedaan naar de non-respondenten en is het hele jaar door (bijvoorbeeld door controles via internet en telefoontjes met huisartsen) de benodigde informatie verzameld. Dit heeft ertoe geleid dat van 825 afgestudeerden toch enige informatie beschikbaar is over hun huidige werkzaamheden. De dekkinggraad voor een aantal analyses komt daardoor uit op 93%. Over 128 afgestudeerde huisartsen is geen enkele informatie beschikbaar. Daarnaast bevonden zich 30 huisartsen op de peildatum in het buitenland en weigerden er 8 expliciet om mee te doen.

Box 1

Cijfers kunnen worden bijgesteld

Het NIVEL verzamelt doorlopend gegevens van huisartsen via onder meer enquêtes, telefoontjes met huisartsen en controles via internet. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevoren'. Hierdoor kan het zijn dat door later verzamelde informatie reeds gepubliceerde cijfers over huisartsen moeten worden bijgesteld.

• *Opmerking praktijkdefinitie*

Om het aantal huisartsenpraktijken in Nederland te bepalen, is in de brochures over de peilingen tot 1 januari 2012 het aantal praktijkadressen geteld. Volgens deze oorspronkelijke praktijkdefinitie behoort

iedere huisarts die op één locatie gevestigd is, tot één en dezelfde praktijk. Tot dan toe is van deze definitie uitgegaan, omdat onvoldoende inzicht bestond in welke huisartsen daadwerkelijk bij elkaar in één praktijk werkten. Inmiddels is deze informatie verzameld en kunnen praktijken op basis van daadwerkelijke samenwerking tussen huisartsen binnen een praktijk gedefinieerd worden.

Dit heeft ertoe geleid dat in de brochures over de peilingen vanaf 1 januari 2012 een bijgestelde praktijkdefinitie wordt gehanteerd. Volgens deze 'nieuwe' definitie wordt een praktijk niet op basis van adres maar door huisartsen zelf gedefinieerd. Individuele huisartsen geven aan het NIVEL via enquêtes, telefoon en internet door tot welke praktijk zij behoren (c.q. met wie zij een huisartsenpraktijk vormen). Op basis hiervan definieert het NIVEL wat één (unieke) huisartsenpraktijk is en welke huisartsen daar als praktijkhouder of medewerker aan zijn verbonden. In deze brochure wordt de bijgestelde praktijkdefinitie gehanteerd, tenzij anders vermeld. Bij het onderscheid tussen solo- (één huisarts), duo- (twee huisartsen) of groepspraktijk (drie of meer huisartsen) gaat het dus om het aantal huisartsen dat zich tot een praktijk rekent.

Box 2

Herdefiniëring begrip praktijk

- **Oorspronkelijke praktijkdefinitie**
(brochures tot aan de peiling 2012):
Praktijkadressen worden als uitgangspunt genomen. Huisartsen op hetzelfde adres tellen als één praktijk. Bij het bepalen van solo-, duo- of groepspraktijk gaat het om het aantal huisartsen dat op één adres is gevestigd.
- **Bijgestelde praktijkdefinitie**
(brochures vanaf de peiling 2012):
De praktijk waar een huisarts zich toe rekent wordt als uitgangspunt genomen. Verschillende praktijken die zich op één adres bevinden worden dus apart geteld. Bij het bepalen van solo-, duo- of groepspraktijk gaat het om het aantal huisartsen, dat zich tot een bepaalde praktijk rekent.
- **Opmerking definitie huisartsendichtheid**
Het begrip huisartsendichtheid werd in voorgaande brochures bepaald door het aantal inwoners per fte huisarts. Met ingang van deze brochure wordt de dichtheid van huisartsen weergegeven als het aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners. Dit is meer in lijn met de internationale standaard.

2 Gevestigde huisartsen, HIDHA's en waarnemers in Nederland

Aantal en groei

Op 1 januari 2013 zijn er in Nederland 7.894 zelfstandig gevestigde huisartsen en 971 HIDHA's werkzaam. Vanaf 1980 tot aan 2010 is het totaal aantal huisartsen jaarlijks toegenomen. Na die periode neemt het aantal huisartsen af.

De afname wordt veroorzaakt door een dalend aandeel HIDHA's. Het aantal zelfstandige gevestigde huisartsen neemt ook na 2010 nog toe.

Tabel 1

Aantal huisartsen naar functie en geslacht, op 1 januari (vanaf 1980)¹

	Zelfstandig gevestigd			HIDHA's			Totaal
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	
1980	5036	219	5255	110	157	267	5522
1985	5427	481	5908	123	181	304	6212
1990	5611	782	6393	168	238	406	6799
1995	5637	1103	6740	105	278	383	7123
1996	5638	1159	6797	100	299	399	7196
1997	5658	1261	6919	118	348	466	7385
1998	5662	1332	6994	100	369	469	7463
1999	5684	1411	7095	118	392	510	7605
2000	5690	1531	7221	120	428	548	7769
2001	5597	1655	7252	117	451	568	7820
2002	5589	1751	7340	120	508	628	7968
2003	5551	1843	7394	139	595	734	8128
2004	5525	1938	7463	151	689	840	8303
2005	5514	2032	7546	173	768	941	8487
2006	5465	2156	7621	182	809	991	8612
2007	5419	2267	7686	193	853	1046	8732
2008	5348	2406	7754	187	902	1089	8843
2009	5270	2513	7783	183	926	1109	8892
2010	5197	2633	7830	195	956	1151	8981
2011	5090	2757	7847	158	901	1059	8906
2012	4955	2924	7879	134	876	1010	8889
2013	4875	3019	7894	120	851	971	8865

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Het aantal waarnemers staat niet in tabel 1 weergegeven, omdat dit een lastig te traceren groep is. Huisartsen die voornamelijk als waarnemer werken, doen dat vaak voor een korte periode. Desondanks kunnen we constateren dat het aantal huisartsen dat voornamelijk als waarnemer werkt, is toegenomen. In de enquête voor afgestudeerde huisartsen van 2012 gaven 1.236 huisartsen aan hoofdzakelijk als waarnemer actief te zijn. In 2013 is dit opgelopen tot 1.418. Het werkelijke aantal waarnemers schatten we voor 2013 echter in op 2.210 (zie box 3).

Box 3

Schatting van het aantal waarnemende huisartsen

Op 1 januari 2013 werken er 7.894 zelfstandig gevestigde huisartsen en 971 HIDHA's in Nederland (tabel 1). Tezamen met de 1.418 waarnemers zijn er op dat moment dus minimaal 10.283 huisartsen werkzaam. Volgens de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) hebben op 1 januari 2013 in totaal 11.866 personen (nog) de bevoegdheid om in Nederland als huisarts te werken. Dit betekent dat van 1.583 huisartsen onbekend is of zij al dan niet werkzaam zijn. Uit aanvullend onderzoek van het NIVEL² is gebleken, dat circa de helft als waarnemer actief is. Dit zou betekenen, dat van de 1.583 geregistreerde huisartsen er (afgerond) 792 als waarnemer werkzaam zijn. Hiermee schatten we het totaal aantal waarnemers op $1.418 + 792 = 2.210$.

Met enige voorzichtigheid kan worden geconcludeerd, dat er op 1 januari 2013 in totaal circa 11.075 huisartsen werkzaam zijn, namelijk: 7.894 zelfstandig gevestigden, 971 HIDHA's (tabel 1) en 2.210 waarnemers.

² Bron: Velden, L.F.J., van der, en R.S. Batenburg, 2009. Waarnemend huisartsen in Nederland: Gegevens uit de huisartsenregistratie en enkele schattingen. Utrecht: NIVEL.

Geslacht

Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's is 44% vrouw (zie tabel 1). Wordt er onderscheid gemaakt naar functie, dan blijkt het aandeel vrouwen onder HIDHA's het grootst te zijn: 88%. Van de zelfstandig gevestigde huisartsen is 38% vrouw.

In de periode 2003-2013 is het aantal vrouwelijke zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's toegenomen van 2.438 in 2003 tot 3.870 in 2013, oftewel een groei van 59%. Het aantal mannelijke huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's) is in diezelfde periode met 12% afgenomen.

Eigen praktijk/loondienst

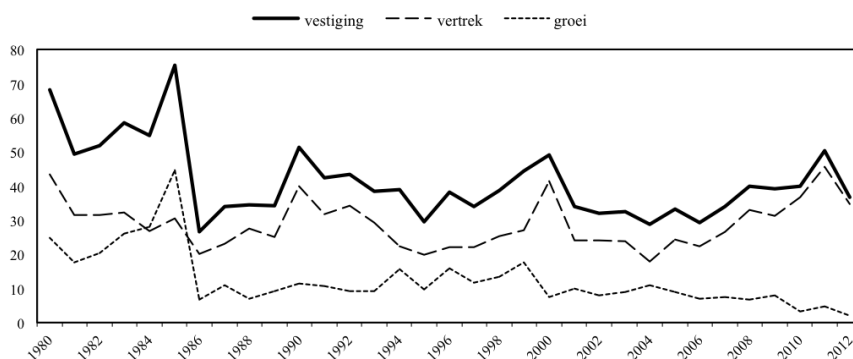
Van de 7.894 huisartsen met een eigen praktijk is 8,7% werkzaam in loondienst van een instelling of stichting. Dit geldt in grotere mate voor vrouwen (15,1%) dan voor mannen (4,8%).

Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen

Uit figuur 1 kan worden afgeleid dat het promillage nieuwe vestigingen begin jaren 80 nog boven de 50 uitkwam. Nadien fluctueert het tussen de 30 en 50. De vertrekcijfers liggen doorgaans lager, waardoor er jaarlijks sprake is van een groei van zelfstandig gevestigde huisartsen. Het aantal nieuwe vestigingen in 2012 is 289, terwijl het aantal gestopte zelfstandig gevestigde huisartsen uitkomt op 274. Per saldo is in 2012 het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen met 15 toegenomen.

Figuur 1

Vestiging, vertrek en groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen, vanaf 1980 (in %)¹

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Het kleinste aandeel (28%) van de zelfstandig gevestigde huisartsen dat in 2012 met of in een praktijk is gestart, heeft zich gevestigd in een solo-praktijk (praktijk met één huisarts). Het grootste deel (39%) is in een duopraktijk begonnen (praktijk met twee huisartsen), terwijl 32% zich vestigde in een groepspraktijk (drie of meer huisartsen).

Er bestaan verschillen tussen mannen en vrouwen wat betreft de praktijkvorm van hun eerste vestiging. Van de mannen vestigt 38% zich in een solo-praktijk en van de vrouwen 22%. Andersom geldt dat de vrou-

welijke huisartsen vaker dan hun mannelijke collega's in een groepspraktijk zijn gestart (respectievelijk 35% en 27%). Ook zijn vrouwen (43%) vaker dan mannen (35%) begonnen in een duopraktijk.

Zoals eerder werd geconstateerd, is het aandeel vrouwelijke huisartsen de afgelopen jaren toegenomen. Dit zien we enerzijds terug in het grotere aandeel vrouwen dat in 2012 met een praktijk is begonnen (61% van de 289 nieuw gevestigde huisartsen). Anderzijds heeft een groter aandeel mannen de praktijk in 2012 neergelegd (70% van de 274 huisartsen die met hun praktijk zijn gestopt).

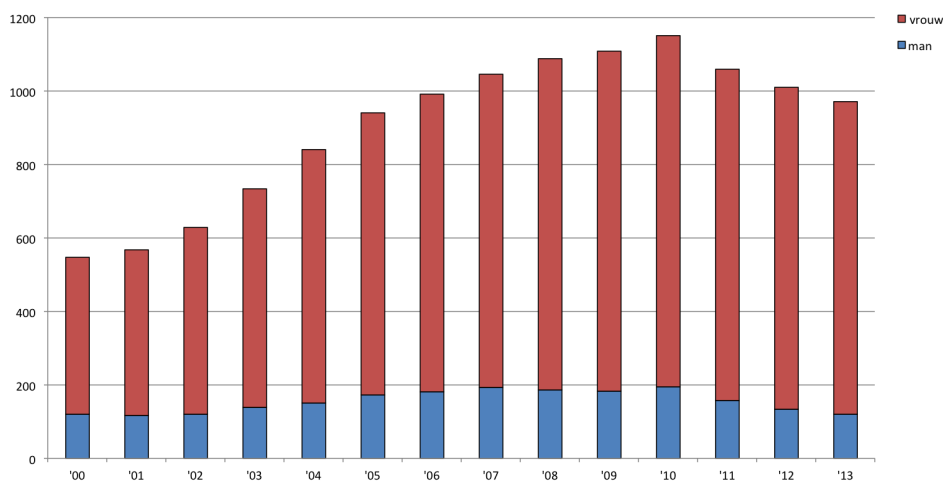
De meest genoemde redenen om met de praktijk te stoppen is de leeftijd. Bij de mannen wordt de leeftijd vaker genoemd dan bij de vrouwen.

Vestiging en vertrek HIDHA's

De periode 2000 tot en met 2010 kenmerkt zich door een sterke groei (verdubbeling) van het aantal HIDHA's. Na die periode is voor het eerst sprake van een afname.

Figuur 2

Aantal HIDHA's naar geslacht, op 1 januari (2000-2013)¹

¹ Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Op 1 januari 2012 waren er 1.010 HIDHA's. Van deze groep heeft 7% in de loop van 2012 de overstap gemaakt naar een zelfstandige vestiging als huisarts. In totaal is 15% niet meer als HIDHA werkzaam.

Op 1 januari 2013 telt Nederland 971 HIDHA's. Een jaar eerder was 89% van deze groep ook als HIDHA werkzaam en 0,4% was werkzaam als zelfstandig gevestigde huisarts. Circa 11% is in de loop van 2012 voor het eerst als HIDHA aan de slag gegaan.

Uit bovenstaande cijfers blijkt, dat het HIDHA-schap niet direct gekenmerkt wordt als een doorstroomfunctie. Immers, net als in de vorige peiling is het grootste deel een jaar later nog steeds werkzaam als HIDHA.

Leeftijd

Uit de leeftijdsopbouw van de totale groep zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's komt naar voren, dat 20% jonger is dan 40 jaar (tabel 2). De gemiddelde leeftijd van de huisartsen is 48,8 jaar.

Worden de zelfstandig gevestigde huisartsen en de HIDHA's met elkaar vergeleken, dan is 16% van de zelfstandig gevestigden en 53% van de HIDHA's jonger dan 40 jaar.

Maken we onderscheid tussen mannen en vrouwen, dan zijn vrouwelijke huisartsen in de jongere leeftijdscategorieën sterker vertegenwoordigd dan hun mannelijke collega's. Van de vrouwen is 31% jonger dan 40 jaar, tegenover 11% van de mannen. Voor de vrouwen (44,6 jaar) is de gemiddelde leeftijd ook lager dan voor mannen (52 jaar).

Uit deze leeftijdsgegevens kunnen we afleiden dat in de komende jaren meer mannen dan vrouwen de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en de beroepsgroep zullen verlaten. Van de huisartsen in opleiding is ook het merendeel vrouw (zie eerste paragraaf hoofdstuk 3 *Afgestudeerde huisartsen*), en daarom kan verwacht worden, dat het aandeel vrouwelijke huisartsen in de komende jaren verder zal toenemen.

Tabel 2

Leeftijdverdeling van huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) naar geslacht, op 1 januari 2013¹

Leeftijd	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	9	0,2	18	0,5	27	0,3
30-34	123	2,5	385	10,0	508	5,8
35-39	402	8,1	795	20,7	1.197	13,6
40-44	543	10,9	853	22,2	1.396	15,8
45-49	652	13,1	688	17,9	1.340	15,2
50-54	938	18,8	490	12,8	1.428	16,2
55-59	1.306	26,2	460	12,0	1.766	20,0
60-64	895	18,0	135	3,5	1.030	11,7
>=65	109	2,2	10	0,3	119	1,4
Totaal	4.977	100,0	3.834	100,0	8.811	100,0

¹ Van 54 huisartsen ontbreken de leeftijdsgegevens.

Praktijkvorm huisartsen

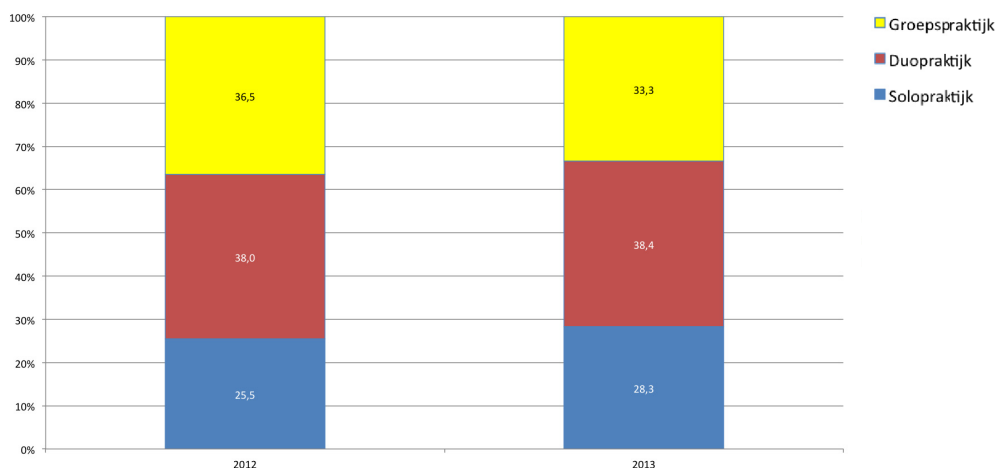
Gaan we uit van de bijgestelde praktijkdefinitie (zie box 2), dan geldt op 1 januari 2013 dat van de zelfstandig gevestigden en HIDHA's 28% in een solopraktijk (een praktijk met één huisarts), 38% in een duopraktijk (een praktijk met twee huisartsen) en 33% in een groepspraktijk (een praktijk met drie of meer huisartsen) werkt. Dit komt nagenoeg overeen met de praktijkvorm van de in 2012 nieuw gevestigde huisartsen.

¹ Zie inleiding box 2 voor een toelichting op praktijkdefinitie.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Figuur 3

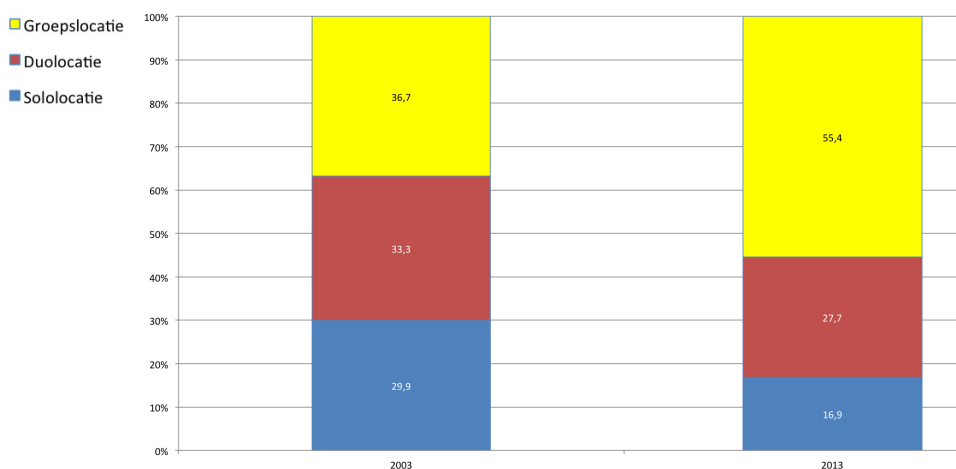
Relatieve verdeling van het aantal huisartsen naar praktijkvorm volgens de bijgestelde praktijkdefinitie¹, op 1 januari 2012 en 2013²

Als we uitgaan van de oorspronkelijke praktijkdefinitie zoals die in eerdere peilingen is gehanteerd (zie inleiding box 2), dan blijkt dat het percentage solowerkende huisartsen (één huisarts op een adres) flink is afgenomen. Ter vergelijking, in 2003 was het percentage solowerkende huisartsen 30%, terwijl dit in 2013 is afgenomen tot 17%. Daartegenover is het percentage werkzaam in een groepslocatie (drie of meer huisartsen op één adres) het afgelopen decennium flink toegenomen: 37% in 2003 en 55% in 2013.

Figuur 4

Relatieve verdeling van het aantal huisartsen naar praktijkvorm volgens de oorspronkelijke praktijkdefinitie¹, op 1 januari 2003 en 2013²

¹ Zie inleiding box 2 voor een toelichting op praktijkdefinitie.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Apotheekhoudende huisartsen^{3,4}

³ Zie hoofdstuk 4 *Begrippen*.

⁴ Bron: CIBG en NIVEL

Op 1 januari 2013 telt Nederland naar schatting 533 huisartsen met een apotheekvergunning. Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen is dan 6,8% apotheekhoudend. Op 1 januari 2013 zijn er naar schatting 379 apotheekhoudende huisartsenpraktijken.

Fulltime/parttime

Huisartsen werken vaker dan voorheen op een locatie samen, waardoor het eerder mogelijk wordt om in deeltijd te gaan werken. Op 1 januari 2013 werkt 59% van de zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's in deeltijd. Het zijn vooral de vrouwelijke huisartsen die een parttime baan

hebben (86%). Van de mannelijke huisartsen werkt 38% in deeltijd. Maken we onderscheid naar functie, dan blijkt dat 98% van de HIDHA's in deeltijd werkt, tegenover 53% van de zelfstandig gevestigde huisartsen (zie tabel 3).

Tabel 3

Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (fte¹) van huisartsen naar functie en geslacht, op 1 januari 2013

Omvang werk- week in fte	Zelfstandig gevestigd			HIDHA			Totaal		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
< 0.20	0,1	0,1	0,1	0,9	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
0.20 - 0.40	0,4	1,2	0,7	18,8	9,7	10,8	0,9	3,2	1,9
0.40 - 0.60	5,6	22,6	11,9	23,2	41,9	39,7	6,0	27,2	15,1
0.60 - 0.80	11,6	40,4	22,3	26,8	36,6	35,4	12,0	39,5	23,8
0.80 - 1	19,0	17,2	18,4	21,4	10,9	12,2	19,1	15,7	17,6
1 (fulltime)	63,3	18,5	46,6	8,9	0,7	1,7	61,9	14,3	41,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gem. aantal fte	0,89	0,69	0,82	0,58	0,53	0,54	0,88	0,65	0,78

¹ Full time equivalent

Aantal praktijken

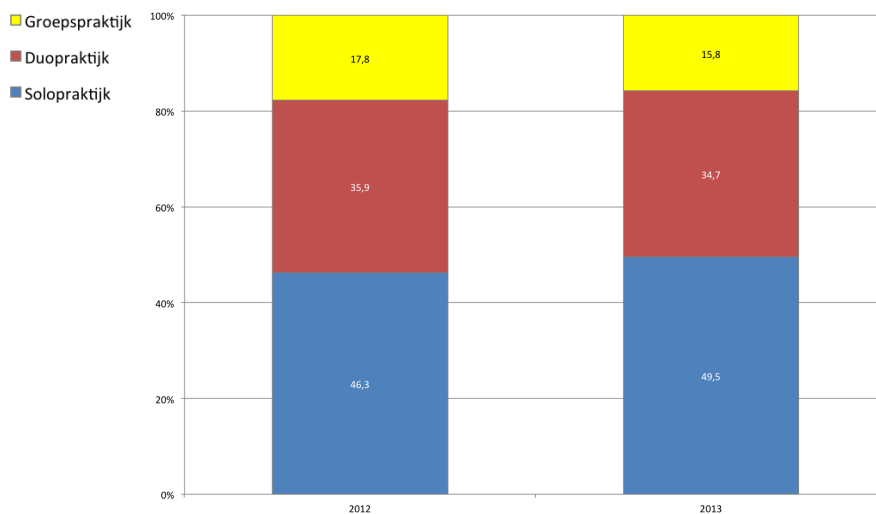
Gaan we uit van de bijgestelde praktijkdefinitie (zie inleiding box 2), dan zijn er op 1 januari 2013 in totaal 5.088 praktijken, een toename van 3,5% ten opzichte van 2012.

Daarbij is 50% een solopraktijk (praktijk met één huisarts), 35% een duopraktijk (praktijk met twee huisartsen) en 16% een groepspraktijk (praktijk met drie of meer huisartsen).

In 2012 lag het aandeel solopraktijken iets lager en het aandeel duopraktijken en groepspraktijken iets hoger.

Figuur 5

Relatieve verdeling van het aantal praktijken naar praktijkvorm volgens de bijgestelde praktijkdefinitie¹, op 1 januari 2012 en 2013²

¹ Zie inleiding box 2 voor een toelichting op praktijkdefinitie.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

¹ Zie inleiding box 2 voor een toelichting op praktijkdefinitie.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Gaan we uit van de oorspronkelijke praktijkdefinitie (zie box 2), dan is in de periode 2005-2013 het aantal praktijklocaties met 12% afgenomen. Waren er in 2005 4.538 praktijklocaties, in 2013 zijn dit er 3.979.

Tabel 4

Relatieve verdeling en aantal praktijken naar praktijkvorm volgens de oorspronkelijke praktijkdefinitie¹, op 1 januari (2005-2013)²

	Sololocatie		Duolocatie		Groepslocatie		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2005	2192	48,3	1410	31,1	936	20,6	4538	100
2006	2060	46,1	1412	31,6	997	22,3	4469	100
2007	1891	43,5	1393	32,0	1068	24,5	4352	100
2008	1768	41,6	1383	32,5	1102	25,9	4253	100
2009	1687	40,4	1354	32,4	1132	27,1	4173	100
2010	1606	39,1	1326	32,2	1180	28,7	4112	100
2011	1615	39,4	1309	31,9	1177	28,7	4101	100
2012	1544	38,4	1277	31,8	1196	29,8	4017	100
2013	1512	38,0	1265	31,8	1202	30,2	3979	100

Het aantal praktijken neemt met 1.109 toe wanneer uitgegaan wordt van de bijgestelde praktijkdefinitie (5.088) in plaats van de oorspronkelijke praktijkdefinitie (3.979).

Dit betekent dat 22% (1.109 van 5.088) van de praktijken op een adres zit waar nog een andere praktijk gevestigd is. In die gevallen is met andere woorden sprake van een HOED-constructie. Dit geldt voor 40% van de solopraktijken.

Spreiding en dichtheid

Van alle huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) is het grootste deel gevestigd (28%) in gemeenten met een sterk stedelijk karakter (tabel 5). In gemeenten met een niet-stedelijk karakter zijn relatief de minste huisartsen gevestigd (11%). Wordt er onderscheid gemaakt naar geslacht, dan blijkt dat vrouwelijke huisartsen relatief vaker dan mannen in zeer sterk stedelijke gemeenten gevestigd zijn.

Tabel 5

Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's, naar stedelijkheid¹ en geslacht, op 1 januari 2013²

	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Zeer sterk stedelijk	899	18,0	869	22,5	1768	20,0
Sterk stedelijk	1.368	27,4	1071	27,7	2439	27,5
Matig stedelijk	983	19,7	753	19,5	1736	19,6
Weinig stedelijk	1.163	23,3	825	21,3	1988	22,4
Niet-stedelijk	580	11,6	350	9,0	930	10,5
Totaal	4.993	100,0	3868	100,0	8861	100,0

¹ Zie voor nadere toelichting hoofdstuk 4 *Begrippen*.

² Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

Er zijn grote regionale verschillen wat betreft de praktijkvorm waarin huisartsen werkzaam zijn. Zo is in de provincies Groningen, Friesland, Overijssel en Zuid-Holland een relatief groot deel van de huisartsen in een solopraktijk werkzaam. In vooral Flevoland maar ook Utrecht, Limburg en Drenthe werken relatief veel huisartsen in een groepspraktijk.

Tabel 6

Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en
HIDHA's naar praktijkvorm en provincie, op 1 januari 2013¹

	Solopraktijk	Duopraktijk	Groepspraktijk	Totaal	
	%	%	%	abs	
Groningen	36,2	36,9	26,8	287	100
Friesland	33,1	43,2	23,6	347	100
Drenthe	18,6	41,6	39,8	274	100
Overijssel	36,9	37,9	25,2	564	100
Flevoland	19,6	17,8	62,7	225	100
Gelderland	24,5	45,0	30,5	1104	100
Utrecht	18,0	35,6	46,4	717	100
Noord-Holland	31,1	43,3	25,6	1452	100
Zuid-Holland	33,6	36,2	30,1	1841	100
Zeeland	30,6	31,6	37,8	196	100
Noord-Brabant	25,5	37,4	37,1	1253	100
Limburg	22,3	33,8	43,9	601	100
Nederland	28,3	38,4	33,3	8861	100

¹ Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

De huisartsendichtheid bedraagt voor Nederland 4,1 fte huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's tezamen) per 10.000 inwoners (tabel 7). De regionale verschillen in huisartsendichtheid zijn niet zo groot. De laagste dichtheid is terug te vinden in Overijssel (4,0 fte). De hoogste dichtheid treffen we aan in Friesland, Drenthe en Limburg (4,4 fte).

Tabel 7

Aantal fte huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) en huisartsendichtheid per provincie, op 1 januari 2013¹

	Aantal huisartsen	Aantal fte huisartsen	Aantal inwoners	Aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners
Groningen	288	236	581.705	4,1
Friesland	347	282	646.862	4,4
Drenthe	274	217	489.918	4,4
Overijssel	567	455	1.139.350	4,0
Flevoland	226	171	398.441	4,3
Gelderland	1.106	848	2.015.791	4,2
Utrecht	718	520	1.245.294	4,2
Noord-Holland	1.453	1.106	2.724.300	4,1
Zuid-Holland	1.841	1.453	3.563.935	4,1
Zeeland	197	161	381.077	4,2
Noord-Brabant	1.255	1.005	2.471.011	4,1
Limburg	601	488	1.121.891	4,4
Nederland	8.873	6.942	16.779.575	4,1

¹ Vier huisartsen hebben een vestiging in België (Baarle-Hertog).

Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL huisartsenregistratie.

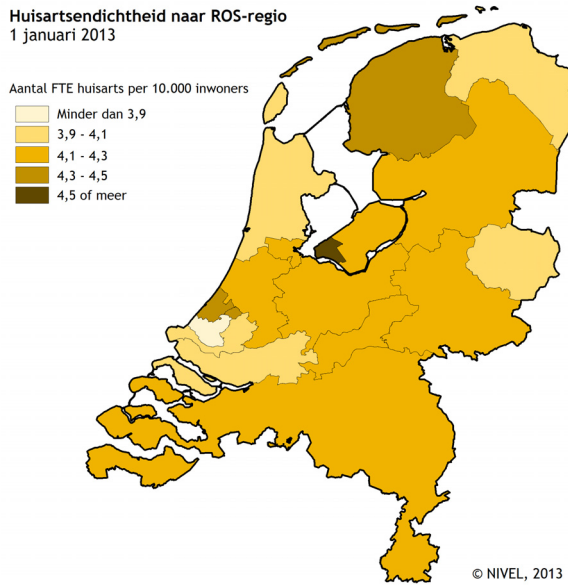
In figuur 6 is de huisartsendichtheid op het niveau van ROS-regio's in kaart gebracht. In Almere is de dichtheid het hoogst: per 10.000 inwoners zijn hier 4,6 fte huisartsen. De laagste dichtheden (minder dan 4,1 fte huisartsen per 10.000 inwoners) zien we terug in Delft e.o./Westland, Noord-Holland, Groningen, Twente, Rotterdam en Dordrecht e.o.

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL huisartsenregistratie.

Figuur 6

Huisartsendichtheid (aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners) naar ROS-regio, op 1 januari 2013¹

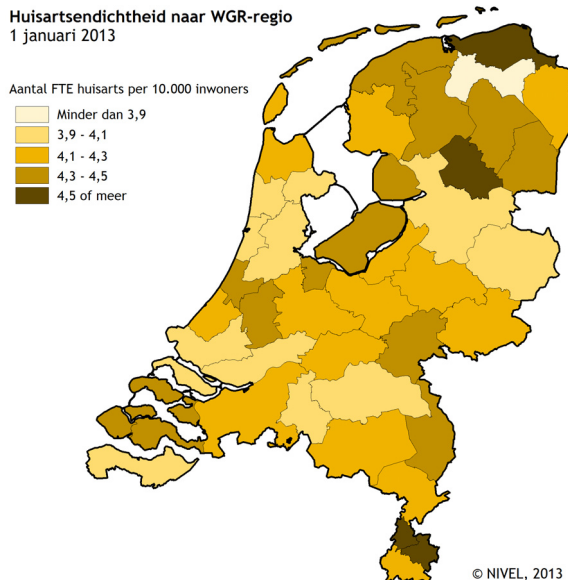
Om de regionale verschillen gedetailleerder in beeld te brengen, is in figuur 7 de dichtheid per WGR-regio in kaart gebracht.

Figuur 7

Huisartsendichtheid (aantal fte huisartsen per 10.000 inwoners) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2013

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Bron: CBS (inwoneraantallen), NIVEL huisartsenregistratie.

3 Afgestudeerde huisartsen

Huisartsen in opleiding

Het aantal artsen dat de huisartsenopleiding heeft afgerond, is sinds 2005 bijna jaarlijks toegenomen. Op 31 december 2012 volgden in totaal 1.794 artsen de opleiding huisartsgeneeskunde (tabel 8). Dit is 4,4% meer dan een jaar eerder (eind 2011). Van de huisartsen in opleiding is 77% vrouw. Aan de Universiteit van Amsterdam worden nog steeds de meeste artsen opgeleid (274).

Tabel 8

Aantal artsen in opleiding tot huisarts naar Universitair Huisartsen Instituut, op 31 december (2005-2012)¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
U.v.Amsterdam (UvA)	235	241	232	218	231	248	257	274
VU Amsterdam (VU)	151	150	161	162	215	168	182	209
Groningen	143	149	166	160	195	184	190	170
Leiden	178	177	187	189	173	203	199	200
Maastricht	121	135	154	152	174	176	193	209
Nijmegen	206	201	221	215	213	228	239	248
Rotterdam	173	197	210	201	224	206	211	227
Utrecht	214	197	213	211	172	230	248	257
Totaal	1421	1447	1544	1508	1597	1643	1719	1794

¹ Bron: Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS).

Werkzaamheden van in Nederland afgestudeerde huisartsen

Sinds de start van de huisartsenopleiding in 1974 tot en met 2012 hebben in totaal 14.286 artsen de huisartsenopleiding voltooid (tabel 9). Op de peildatum 1 januari 2013 is van hen het merendeel (51%) werkzaam als zelfstandig gevestigde huisarts en een veel kleiner deel als HIDHA (7%) en als waarnemer (10%). Ook laat de tabel zien dat huisartsen vooral vlak na het afronden van de huisartsenopleiding als waarnemer actief zijn. Hun aandeel is vanaf het afstudeerjaar 2008 substantieel, maar neemt af naarmate het langer geleden is dat men is afgestudeerd.

Tabel 9

Overzicht van de activiteiten van alle huisartsen die in Nederland zijn
opgeleid, op 1 januari 2013^{1,2}

	Zelfstandig		HIDHA		Waarnemer		Werkzaam geweest		Nooit werk- zaam/afgezien		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1974	2	6,3	0	0,0	0	0,0	19	59,4	11	34,4	0	0,0	32	100
1975	22	12,8	0	0,0	0	0,0	98	57,0	52	30,2	0	0,0	172	100
1976	41	12,0	2	0,6	2	0,6	199	58,4	97	28,4	0	0,0	341	100
1977	81	18,0	3	0,7	0	0,0	240	53,2	125	27,7	2	0,4	451	100
1978	139	28,8	5	1,0	1	0,2	204	42,3	130	27,0	3	0,6	482	100
1979	164	36,0	3	0,7	0	0,0	160	35,1	128	28,1	1	0,2	456	100
1980	161	36,9	7	1,6	1	0,2	135	31,0	129	29,6	3	0,7	436	100
1981	171	41,0	3	0,7	0	0,0	133	31,9	108	25,9	2	0,5	417	100
1982	201	45,5	3	0,7	1	0,2	106	24,0	128	29,0	3	0,7	442	100
1983	229	48,6	6	1,3	0	0,0	108	22,9	117	24,8	11	2,3	471	100
1984	234	47,3	5	1,0	0	0,0	109	22,0	144	29,1	3	0,6	495	100
1985	238	49,3	2	0,4	0	0,0	101	20,9	138	28,6	4	0,8	483	100
1986	240	55,6	6	1,4	0	0,0	88	20,4	97	22,5	1	0,2	432	100
1987	263	55,7	11	2,3	1	0,2	87	18,4	107	22,7	3	0,6	472	100
1988	223	59,0	13	3,4	3	0,8	72	19,0	65	17,2	2	0,5	378	100
1989	106	59,2	3	1,7	0	0,0	39	21,8	27	15,1	4	2,2	179	100
1990	143	76,1	4	2,1	2	1,1	24	12,8	15	8,0	0	0,0	188	100
1991	215	71,7	12	4,0	0	0,0	52	17,3	18	6,0	3	1,0	300	100
1992	211	77,3	8	2,9	1	0,4	34	12,5	17	6,2	2	0,7	273	100
1993	202	72,7	15	5,4	1	0,4	50	18,0	10	3,6	0	0,0	278	100
1994	226	75,3	10	3,3	1	0,3	50	16,7	13	4,3	0	0,0	300	100
1995	238	80,1	12	4,0	0	0,0	39	13,1	7	2,4	1	0,3	297	100
1996	93	79,5	5	4,3	0	0,0	14	12,0	4	3,4	1	0,9	117	100
1997	152	77,6	9	4,6	2	1,0	23	11,7	9	4,6	1	0,5	196	100
1998	239	79,1	17	5,6	1	0,3	39	12,9	6	2,0	0	0,0	302	100
1999	288	77,4	27	7,3	7	1,9	35	9,4	15	4,0	0	0,0	372	100
2000	239	76,1	25	8,0	10	3,2	24	7,6	14	4,5	2	0,6	314	100
2001	251	76,8	35	10,7	6	1,8	25	7,6	9	2,8	1	0,3	327	100
2002	266	73,3	50	13,8	6	1,7	33	9,1	6	1,7	2	0,6	363	100
2003	287	73,8	59	15,2	11	2,8	26	6,7	3	0,8	3	0,8	389	100
2004	269	71,7	36	9,6	19	5,1	26	6,9	11	2,9	14	3,7	375	100
2005	272	65,2	53	12,7	35	8,4	29	7,0	22	5,3	6	1,4	417	100
2006	266	60,7	74	16,9	43	9,8	17	3,9	25	5,7	13	3,0	438	100
2007	250	54,8	89	19,5	78	17,1	18	3,9	15	3,3	6	1,3	456	100
2008	244	50,6	77	16,0	121	25,1	14	2,9	15	3,1	11	2,3	482	100
2009	171	36,5	73	15,6	182	38,9	16	3,4	11	2,4	15	3,2	468	100
2010	126	27,0	79	17,0	218	46,8	7	1,5	6	1,3	30	6,4	466	100
2011	82	16,5	55	11,1	275	55,4	6	1,2	9	1,8	69	13,9	496	100
2012	47	8,8	43	8,1	367	68,9	0	0,0	9	1,7	67	12,6	533	100
Totaal	7292	51,0	939	6,6	1395	9,8	2499	17,5	1872	13,1	289	2,0	14286	100

Voetnoten bij tabel 9:

¹ Over 2005 ontbreken de basisgegevens van 13 afgestudeerden. Over 2006 ontbreken de basisgegevens van 54 afgestudeerden.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Verder blijkt, dat 18% ooit als zelfstandig gevestigde of als HIDHA werkzaam was, maar dat op peildatum 1 januari 2013 niet meer is. Ruim 13% is na het voltooien van de studie nooit als zelfstandig gevestigde huisarts of als HIDHA werkzaam geweest. Hierbij moet worden aangetekend, dat dit vooral voorkomt bij de huisartsen die in de jaren '70 en '80 zijn afgestudeerd. Vanaf de jaren '90 is het aandeel dat afziet van het werken als huisarts marginaal.

Wat betreft de categorie 'overig/onbekend' geldt, dat van deze groep van 289 personen circa 19% niet als huisarts werkzaam is, maar wel op zoek is naar werk binnen de huisartsenzorg. De rest bestaat uit afgestudeerde huisartsen die in het buitenland werkzaam zijn of huisartsen van wie de gegevens ontbreken.

Werkzaamheden van in het buitenland afgestudeerde huisartsen

Uit tabel 10 kan worden afgelezen, dat sinds 1975 in totaal 815 huisartsen in het buitenland de opleiding hebben voltooid en zich in Nederland als huisarts hebben ingeschreven. In 1996 was het aantal buitenlandse inschrijvingen het hoogst (75). Sinds 2005 ligt het aantal ieder jaar tussen 4 en 21.

Van de 815 in het buitenland opgeleide huisartsen is op 1 januari 2013 circa 54% als zelfstandig gevestigde huisarts en ruim 3% als HIDHA werkzaam. Ongeveer 2% werkt als waarnemer en 23% is nooit als zelfstandig gevestigd huisarts of als HIDHA werkzaam geweest.

Tabel 10

Overzicht van de activiteiten van alle huisartsen die in het buitenland zijn opgeleid, op 1 januari 2013^{1,2}

	Zelfstandig		HIDHA		Waarnemer		Werkzaam geweest		Nooit werkzaam/afgezien		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
'75-'79	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	1	100
'80-'84	9	22,5	0	0,0	0	0,0	7	17,5	23	57,5	1	2,5	40	100
'85-'89	14	27,5	1	2,0	0	0,0	8	15,7	26	51,0	2	3,9	51	100
'90-'94	99	56,9	1	0,6	2	1,1	29	16,7	39	22,4	4	2,3	174	100
'95-'99	179	69,4	5	1,9	1	0,4	32	12,4	37	14,3	4	1,6	258	100
2000	35	72,9	1	2,1	2	4,2	6	12,5	2	4,2	2	4,2	48	100
2001	22	51,2	0	0,0	4	9,3	5	11,6	12	27,9	0	0,0	43	100
2002	31	70,5	2	4,5	0	0,0	3	6,8	6	13,6	2	4,5	44	100
2003	16	37,2	4	9,3	0	0,0	6	14,0	12	27,9	5	11,6	43	100
2004	14	63,6	3	13,6	0	0,0	1	4,5	3	13,6	1	4,5	22	100
2005	4	28,6	0	0,0	0	0,0	2	14,3	7	50,0	1	7,1	14	100
2006	3	75,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	25,0	4	100
2007	3	33,3	1	11,1	2	22,2	0	0,0	3	33,3	0	0,0	9	100
2008	5	26,3	1	5,3	2	10,5	2	10,5	5	26,3	4	21,1	19	100
2009	3	15,0	6	30,0	2	10,0	1	5,0	7	35,0	1	5,0	20	100
2010	3	18,8	2	12,5	0	0,0	1	6,3	5	31,3	5	31,3	16	100
2011	1	20,0	0	0,0	1	20,0	0	0,0	3	60,0	0	0,0	5	100
2012	0	0,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	1	25,0	2	50,0	4	100
Totaal	441	54,1	27	3,3	17	2,1	104	12,8	191	23,4	35	4,3	815	100

¹ Inclusief onbekend.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Aantal praktijkzoekende huisartsen

Op basis van de gegevensverzameling onder de afgestudeerde huisartsen kan ook enig inzicht worden verkregen in het aantal afgestudeerde huisartsen dat op zoek is naar een praktijk. Tot deze groep behoren niet alleen niet-werkzame en waarnemende huisartsen maar ook de huisartsen die op 1 januari 2013 als HIDHA aan de slag zijn. Uit tabel 11 blijkt, dat er minimaal 505 afgestudeerde huisartsen naar een eigen praktijk dan wel HIDHA-schap op zoek zijn. Dit aantal zal gezien de non-respons ongetwijfeld hoger zijn. Eerder in deze brochure is geconstateerd, dat er een groep van 792 huisartsen is, die vermoedelijk als waarnemer (zie hoofdstuk 2, box 3) werkt. Van deze groep is verder geen aanvullende

informatie beschikbaar. Deels zijn dit huisartsen die onbereikbaar zijn of niet op de vragenlijst hebben gereageerd en deels zijn dit huisartsen die hun praktijk hebben neergelegd en nog een deel van hun tijd aan het waarnemen zijn. Op basis van aanvullend onderzoek van het NIVEL⁵ in 2006 gaan we ervan uit dat 15% van deze groep (119 personen) nog op zoek is naar een praktijk. Daarmee zou het totaal aantal praktijkzoekende huisartsen op 624 komen.

⁵ Bron: Lugtenberg, M., LFJ. Van der Velden en L. Hingstman, 2006. Inventarisatie vraag en aanbod van waarnemers in de huisartspraktijk. Utrecht: NIVEL.

Van de 505 praktijkzoekende huisartsen die gerepondeerd hebben, is 74% vrouw. Het grootste deel (72%) van de praktijkzoekende huisartsen is op de peildatum als waarnemer aan de slag. Circa 19% is als HIDHA werkzaam en 10% werkt niet als huisarts.

Tabel 11

Relatieve verdeling van het aantal praktijkzoekende huisartsen naar huidige functie en geslacht, op 1 januari 2013¹

Huidige functie	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
HIDHA	16	11,9	78	21,0	94	18,6
Waarnemer	107	79,9	256	69,0	363	71,9
Niet werkzaam	11	8,2	37	10,0	48	9,5
Totaal	134	100,0	371	100,0	505	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerepondeerd hebben.

Van de praktijkzoekende huisartsen is 77% (388 personen) specifiek op zoek naar een eigen praktijk. Het grootste deel hiervan wil in een duopraktijk of groepspraktijk (respectievelijk 46% en 45%) aan de slag. Circa 5% wil het liefst een solopraktijk. De overige 4% heeft geen voorkeur. Het grootste deel van de mannen (47%) heeft een voorkeur voor een groepspraktijk. Bij de vrouwen is dat een duopraktijk (48%). Verder blijkt dat relatief meer mannen dan vrouwen de voorkeur hebben voor een solopraktijk (respectievelijk 9% en 4%) (tabel 12).

Tabel 12

Gewenste praktijkvorm van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2013¹

	Man		Vrouw		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Solopraktijk	10	8,5	11	4,1	21	5,4
Duopraktijk	47	40,2	131	48,3	178	45,9
Groepspraktijk	55	47,0	119	43,9	174	44,8
Geen voorkeur	5	4,3	10	3,7	15	3,9
Totaal	117	100,0	271	100,0	388	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

Van de 388 huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk wenst 81% een parttime baan (tabel 13). Uitgesplitst naar geslacht zijn er duidelijke verschillen; 63% van de mannelijke praktijkzoekende huisartsen spreekt zich uit voor een parttime baan, tegenover 88% van de vrouwelijke praktijkzoekenden.

Tabel 13

Gewenste werkweek van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2013¹

Huidige functie	Parttime			Fulltime			Geen voorkeur ²			Totaal abs
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
HIDHA	69	87	84	23	12	14	8	2	3	73
Waarnemer	63	89	80	35	9	18	2	2	2	290
Niet werkzaam	63	82	76	38	18	24	0	0	0	25
Totaal	63	88	81	34	10	18	3	1	2	388

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

² Inclusief onbekend.

De praktijkzoekende huisartsen is tevens gevraagd naar de gewenste praktijkomvang. Uit tabel 14 blijkt dat circa 30% zich uitspreekt voor een praktijk met minder dan 2.000 patiënten.

Tabel 14

Gewenste praktijkomvang van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari 2013¹

Praktijk- omvang	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
<1750	8	6,8	74	27,3	82	21,1
1750-1999	12	10,3	24	8,9	36	9,3
2000-2249	24	20,5	66	24,4	90	23,2
2250-2499	28	23,9	30	11,1	58	14,9
>=2500	38	32,5	36	13,3	74	19,1
Geen voorkeur ²	7	6,0	41	15,1	48	12,4
Totaal	117	100,0	271	100,0	388	100,0

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

² Incl. 'onbekend'.

De gemiddelde gewenste praktijkomvang bedraagt 2.047. Er zijn grote verschillen tussen mannen en vrouwen. De gemiddelde gewenste praktijkomvang van mannen bedraagt 2.242 en van vrouwen 1.953. Wordt de gemiddelde gewenste praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen over een wat langere periode bekeken, dan blijkt dat deze redelijk stabiel is gebleven (tabel 15).

Tabel 15

Gewenste gemiddelde praktijkomvang van huisartsen die op zoek zijn naar een eigen praktijk, op 1 januari (2004-2013)^{1,2}

Peildatum	Gemiddelde gewenste praktijkomvang
2004	2.067
2005	2.058
2006	2.062
2007	2.067
2008	2.120
2009	2.062
2010	2.053
2011	2.086
2012	2.061
2013	2.047

¹ Betreft alleen de praktijkzoekende huisartsen die gerespondeerd hebben.

² Let op: Door later verzamelde informatie, kunnen cijfers van eerdere peiljaren afwijken van reeds gepubliceerde cijfers (zie inleiding, box 1).

Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven en nooit werkzaam zijn geweest

In totaal hebben 31 huisartsen die in Nederland een huisartsenopleiding hebben gevolgd, in de loop van 2012 afgezien van hun plannen om huisarts te worden. Daarnaast geldt dit voor 9 huisartsen die in het buitenland zijn opgeleid. Circa 45% van deze totale groep zegt nooit serieuze plannen gehad te hebben om als huisarts aan de slag te gaan en circa 30% zegt dat men de plannen niet heeft kunnen realiseren.

4 Begrippen

Zelfstandig gevestigde huisarts - een huisarts die de algemene praktijk uitoefent en die patiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

HIDHA - een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) in dienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam is.

Waarnemer - Een geregistreerde huisarts die niet zelfstandig gevestigd is en niet werkzaam is als HIDHA, en voor een huisarts waarneemt tijdens avond-, nacht- en weekenddiensten maar ook wel tijdens kantooruren.

Afgestudeerde huisarts - een huisarts die de huisartsenopleiding (sinds 1974) heeft gevolgd en afgerond.

Huisartsenpraktijk - Praktijk waar één of meer huisartsen werkzaam zijn.

Solopraktijk - Praktijk waar één huisarts werkt.

Duopraktijk - Praktijk waar twee huisartsen werken.

Groepspraktijk - Praktijk waar drie of meer huisartsen werken.

Apotheekhoudende huisarts - Een huisarts met een apotheekvergunning (hoofd- of associatievergunning) gevestigd in een apotheekhoudende praktijk.

Apotheekhoudende praktijk - Een huisartsenpraktijk waar minimaal één huisarts met een hoofdvergunning is gevestigd.

Fte - fulltime equivalent.

Huisartsendichtheid - het aantal fte huisartsen (zelfstandig gevestigde huisarts én HIDHA) per 10.000 inwoners.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).